

[Damsgaard.]

er til rådighed, når der også skal tages et rimeligt hensyn til erhvervenes behov, til boligproduktion og andre ting.

Et sådant overblik er nødvendigt, hvis vi skal undgå inflationsvirkninger fra de offentlige budgetter, og vi er jo ikke ukendt med, at de offentlige budgetter afføder og forstærker inflationen. Og det er regeringen, der skal fremlægge disse oversigter, for det er den og kun den, der har mulighed for at gøre det. Det er den, der kan følge de enkelte projekter, det er den, der råder over administrationen og har en så stor medhjælp heri, at den højtærede finansminister forleden dag måtte søge en bevilling blot for at få den talt op. Det siger måske et og andet om, hvor lidt overblik regeringen i virkeligheden har over, hvad der faktisk sker bag de mange bevillinger og de mange finanslovs-arter.

En mere omhyggelig og realistisk budgetlægning må også omfatte et andet forhold, hvor også kun regeringen, fordi den sidder på administrationen, kan sikre de nødvendige oplysninger. Det gælder fordelingen af statens indtægter og udgifter over året, der igen hænger sammen med risikoen for vigen- de beskæftigelse i de kommende måneder og eventuelle tendenser til tilbagevendende over- efterspørgsel senere i det kommende år. Der har i de senere år været talt meget om behovet for kasseoverskud og om virkningerne heraf; men sandheden er jo, at vi trods kasseoverskud for finansårene som helhed har haft et mindre kasseoverskud eller endog — i år og efter finanslovsforslaget også i de kommende år — må vente et kasseunderskud i sommerhalvåret, hvor behovet for stramning almindeligvis er størst, og et så meget større kasseoverskud i vinterhalvåret, hvor behovet for stramning normalt er mindst. Det har intet med en sund og stabiliserende politik at gøre, men kan tværtimod unødvendigt uddybe de sæsonsvingninger, vi har i forvejen. Nu ved jeg selvfølgelig godt, at tilfældige uregel- mæssigheder i statens ind- og udbetalinger har betydet noget for tallene, og at det tids- punkt, da borgerne betaler f. eks. en afgift, og det tidspunkt, da den afregnes til stats- kassen ikke er det samme. Men selv når vi tager hensyn hertil, bliver der en stærk tendens tilbage i den retning, jeg har nævnt,

og vi kommer næppe uden om, at der er en sammenhæng mellem størrelsen af den nødvendige efterspørgselsopsugning og det forhold, om den sker på det tidspunkt, da der er brug for den.

Det er disse forhold: bevillinger, der ikke har været reel mulighed for at føre ud i livet, og som derfor henstår uudnyttede, og den dårlige fordeling af statens indtægter og udgifter over finansåret; vi må bebrejde regeringen. Det har været med til at puste de offentlige budgetter op, uden at befolk- ningen reelt har fået flere eller bedre goder til gengæld. Ingen er blevet stillet bedre derved, tværtimod. Det har været med- virkende til, at der fra de oppustede stats- budgetter udgår et inflationspres, som i næste omgang puster statsbudgettet yder- ligere op, hvad enten det nu kommer til udtryk i behovet for at fratage befolkningen indkomst og købekraft eller i, at også pri- serne for det, staten gør, skrues op og gør stigende skatter nødvendige. Borgerne har efterhånden det indtryk, at den nuværende regering er i stand til på stående fod, når som helst og hvor som helst, at gøre en lille milliard i ekstra skatter og afgifter nødven- dig, uden at folk får noget som helst til gen- gæld, og uden at det giver nogen troen på, at denne gang skal være den sidste, og at det denne gang nok skal nytte.

Der stilles i disse år store krav også til det offentlige, og skal de byrder, som uund- gæeligt følger heraf, ikke blive urimeligt tyngende, er det helt afgørende, at de kan bæres af en voksende produktion og en voksende almindelig velstand. Det når vi kun, hvis vi stadig sikrer, at det kan betale sig at arbejde og spare op i vort samfund. Hvis vi ikke for alvor tager fat på at bremse inflationen, men udviklingen fortsat skal give dem ret, der siger: „Hellere bruge pengene i dag, for i morgen er de mindre værd“, så vil det stå ilde til med opsparingen i vort land og dermed for mulighederne for fortsat fremgang. Derfor har vi et ansvar for, at de penge, som drages ind til det offentlige, ikke blot bruges forsvarligt, men forvaltes så godt som overhovedet muligt. Vi må have en omhyggelig prioritering af det offentlige opgaver. Vi må også have et klart overblik over, hvad vi i det enkelte år kan magte af opgaver, så vi undgår at kule hundreder af millioner kroner og mange,